

IZVLEČEK IZ POSLOVNEGA POROČILA BELOKRANJSKEGA MUZEJA METLIKA ZA LETO 2018

1. PREDSTAVITEV ZAVODA

Belokranjski muzej Metlika je osrednja regionalna ustanova, ki ji je Vlada Republike Slovenije podelila pooblastilo za opravljanje državne javne službe muzejev. Muzej je leta 1951 odprlo Muzejsko društvo, od leta 1996 pa so njegove ustanoviteljice Občina Metlika, Občina Črnomelj in Občina Semič. V sedemdesetih letih delovanja je muzej prerasel ozke lokalne okvire in se postavil ob bok drugim slovenskim splošnim muzejem. Poleg treh dislociranih enot (Spominska hiša Otona Župančiča Vinica, Muzejska hiša Semič, Galerija Kambič Metlika) ima muzej veliko skrbi z metliškim gradom, kjer ima sedež in s katerim upravlja. V njem zadnjih dvajset let potekajo obnovitvena dela, ki pa še niso zaključena. Nujno potrebujemo dvigalo (za katerega je projekt že pripravljen), da bodo v muzej lahko prihajali gibalno ovirani ljudje. Zaradi nedokončanih del žal ne moremo uresničevati v strateškem načrtu napisanih ciljev. Zato se nenehno obračamo na Občino Metlika kot lastnico metliškega gradu, da zagotovi potrebna investicijska sredstva.

Belokranjski muzej skrbi za belokranjsko premično kulturno dediščino, ki jo predstavljajo predmeti petih osnovnih zbirk (arheologija, kulturna zgodovina, umetnostna zgodovina, etnologija, novejša zgodovina), osmih dodatnih zbirk (lapidarij, numizmatika, plakati, razglednice, diapozitivi, negativi na steklu, tehnika, naravoslovje) in ene posebne zbirke (donacija Kambič). Kot splošni regionalni muzej predstavlja vez med preteklostjo in sedanostjo zlasti v izobraževalnih procesih, ko s stalnimi in občasnimi razstavami, založniško dejavnostjo ter pedagoškimi, andragošskimi in popularizacijskimi programi prispeva k utrjevanju narodne zavesti in nacionalne identitete. Njegova skrb za dediščino je v obmejni pokrajini še toliko pomembnejša. Glavni težavi Belokranjskega muzeja ostajata trajna rešitev za depojske prostore in pomanjkanje kadra. Slednje rešujemo z zunanjimi sodelavci in sami s povečanim obsegom dela. Če ne bi bili zaposleni pripravljeni delati najrazličnejših del, po posebnih razporedih in marsikdaj tudi brezplačno, ne bi zmogli realizirati včasih res preveč ambiciozno zastavljenih programov.

Belokranjski muzej Metlika je bil ob petdesetletnici delovanja leta 2001 odlikovan za zasluge na področju kulture z državnim odlikovanjem Častni znak svobode Republike Slovenije.

Belokranjski muzej Metlika vodi direktorica Andreja Brancelj Bednaršek, ki opravlja naloge poslovnega in programskega vodenja. Pogodba o zaposlitvi direktorice velja za čas od 24. 12. 2014 do 23. 12. 2019. Andreja Brancelj Bednaršek je univerzitetna diplomirana etnologinja in profesorica umetnostne zgodovine s strokovnim nazivom muzejske svetnice. Direktorica organizira delo muzeja, ga zastopa, predstavlja in vodi poslovanje muzeja ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela muzeja. Poleg tega ima še nekaj drugih funkcij: je predsednica nadzornega odbora Slovenskega muzejskega društva, članica strokovnega sveta Dolenjskega muzeja Novo mesto in tajnica Belokranjskega muzejskega društva. Andreja Brancelj Bednaršek je za svoje strokovno delo prejela leta 2011 Valvasorjevo priznanje Slovenskega muzejskega društva, leta 2016 Ganglovo plaketo Občine Metlika in leta 2017 Valvasorjev nagelj Slovenskega muzejskega društva.

Organa Belokranjskega muzeja Metlika sta direktor in svet muzeja. Svet Belokranjskega muzeja Metlika sestavlja enajst članov, in sicer: šest predstavnikov ustanoviteljic, tri predstavniki zainteresirane javnosti in dva predstavnika delavcev muzeja. Mandat članov sveta muzeja, ki mu predseduje Nikola Ladika, je pet let, od 24. 11. 2014 do 23. 11. 2019. V letu 2018 je svet med drugim sprejel program dela in finančni načrt za leto 2018, zaključni račun in letno poročilo 2017 ter polletno poročilo 2018.

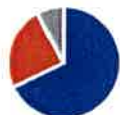
2. REALIZACIJA ZASTAVLJENIH CILJEV

Belokranjski muzej Metlika je bil pri doseganju zastavljenih ciljev v letu 2018 uspešen. Z zelo majhnimi odstopanji sta bila realizirana tako vsebinski kot finančni načrt, prijavljeni program pa je bil pri razstavnih in pedagoških dejavnosti presežen. Zastavljene naloge je bilo glede na kadrovske primanjkljaje muzeja mogoče uresničiti le zaradi nadpovprečne angažiranosti vseh zaposlenih.

PRIHODKI Belokranjskega muzeja Metlika (po načelu denarnega toka) so bili v letu 2018 v primerjavi s finančnim načrtom realizirani z indeksom 103 (353.093 EUR) in **ODHODKI** (po načelu denarnega toka) z indeksom 104 (356.000 EUR).

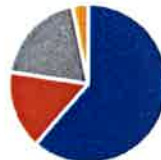
Prihodke so sestavljala **sredstva iz državnega proračuna** (Ministrstvo za kulturo, drugi prihodki iz državnega proračuna) v višini 239.339 EUR (indeks 103) ali **67,8 %** vseh sredstev, **sredstva iz občinskih proračunov** v višini 85.605 EUR (indeks 100) ali **24,2%** vseh sredstev in **lastna sredstva** v skupni višini 28.149 EUR, kar je **8%** vseh sredstev (prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe v višini 19.894 EUR – indeks 115 glede na realizacijo 2017; prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu v višini 8.255 EUR – indeks 128 glede na realizacijo 2017).

PRIHODKI

- državni proračun
- občinski proračun
- lastni prihodki

ODHODKI

- plače
- splošni stroški delovanja
- programski materialni stroški
- investicijski odhodki

SPLOŠNI STROŠKI DELOVANJA

Glede na finančni načrt 2018 so bili splošni stroški delovanja realizirani z indeksom 101. Sredstva so prispevali: Ministrstvo za kulturo v višini 31.681 EUR, Občina Metlika v višini 16.496 EUR, Občina Črnomelj v višini 5.178 EUR, Občina Semič v višini 1.460 EUR in Belokranjski muzej iz lastnih sredstev v višini 2.249 EUR.

Splošna ocena v zvezi s splošnimi stroški delovanja Belokranjskega muzeja je, da kljub temu, da skrbimo za »zahtevno« stavbo s statusom kulturne dediščine (Metliški grad) in velike površine v njej (prek 3500 m²), porabimo dokaj malo sredstev v te namene. Znamo se obnašati gospodarno in racionalno, marsikatero delo, ki bi ga sicer morali plačati, pa opravimo sami.

PROGRAMSKI MATERIALNI STROŠKI

I. SKLOP

Glede na finančni načrt 2018 so bili programski materialni stroški I. sklopa realizirani z indeksom 102.

Sredstva so prispevali: Ministrstvo za kulturo v višini 15.000 EUR in Belokranjski muzej iz lastnih sredstev v višini 3.701 EUR.

1. Evidentiranje dediščine na terenu, delo z zbiralci, ...

Skladno z načrtom smo evidentirali zbirko 24-ih ikon Očeta Mihajla Hardija iz Grkokatoliške župnije sv. Cirila in Metoda v Metliki.

2. Akcesija

V akcesijo smo vpisali manj predmetov kot smo načrtovali, saj s področja arheologije nismo prejeli nobenega predmeta.

3. Inventarizacija

Inventarizirani so bili vsi na novo pridobljeni predmeti (135), med katerimi je treba omeniti 69 originalnih slik noš akademske slikarke Jane Dolenc, ki jih je ustvarila ob raziskavah dr. Marije Makarovič v Beli krajini. Za nazaj smo med drugim digitalizirali del zbirke razglednic, plakatov in predmetov, povezanih z metliškimi gasilci. Skupaj je bilo inventariziranih nekoliko manj predmetov kot smo načrtovali, in sicer na račun arheoloških predmetov. Za to delo moramo namreč plačati zunanje sodelavce, teh sredstev pa Ministrstvo za kulturo ne zagotavlja več.

4. Objave gradiva na spletu

Na spletni strani muzeja smo objavili 35 predmetov iz zbirke metliškega fotografa Antona Muche.

5. Vrednotenje inventariziranih predmetov

Vsi inventarizirani predmeti, tudi za nazaj, so bili ovrednoteni.

6. Digitaliziranje

V Belokranjskem muzeju uporabljamo program Galis pogodbenega izvajalca Semantika d.o.o.. Trenutno imamo digitalno inventariziranih 48% predmetov. Zaostanek bi želeli hitreje odpraviti, vendar s sedanjo kadrovsko zasedbo (premalo zaposlenih!) to žal ne bo mogoče.

7. Konserviranje in restavriranje

V lastni delavnici je bil konserviran del novo pridobljenih predmetov in del tistih, ki so bili inventarizirani za nazaj. Prav tako so bili konservirani vsi predmeti, vključeni na občasne razstave. Število se ujema z načrtom. V drugih delavnicah (Roman Zupančič) je bila restavrirana stenska ura.

8. Proučevanje, strokovno sodelovanje in usposabljanje

Proučevanje je bilo namenjeno razstavnim in pedagoškim programom in je načrte preseglo s proučevanjem zgodovine metliških gasilcev (vezano na program v letu 2019). Strokovni delavci muzeja so se udeleževali strokovnih srečanj, ki so jih organizirali Slovensko muzejsko društvo, Skupnost muzejev Slovenije, Ministrstvo za kulturo in drugi prireditelji. Udeleževali so se tudi odprtij razstav, predavanj, delavnic. Direktorica se izobražuje v glavnem v času dopusta in na lastne stroške.

9. Nakup strokovne literature

Kupili smo nekaj strokovne literature, ki jo potrebujemo pri svojem delu, in nekaj knjig z domoznansko vsebino, vezano na Belo krajino. Večina publikacij, ki jih letno pridobimo, je podarjenih. Sodelujemo pri izmenjavi knjig in drugega tiskanega gradiva med institucijami na Slovenskem in Hrvaškem.

II. SKLOP

Glede na finančni načrt 2018 so bili programski materialni stroški II. sklopa realizirani z indeksom 107.

Sredstva so prispevali: Ministrstvo za kulturo v višini 18.000 EUR, Občina Metlika v višini 6.658 EUR, Občina Semič v višini 6.000 EUR in Belokranjski muzej iz lastnih sredstev v višini 10.923 EUR.

1. Razstave

Tri obstoječe stalne razstave

Belokranjskega muzeja na treh lokacijah (Metlika, Vinica, Metlika) si je ogledalo **10.387 obiskovalcev**, kar je malo manj kot prejšnje leto, vendar je treba upoštevati, da stalna razstava na četrti lokaciji (Muzejska hiša Semič) zaradi prenove stavbe v letu 2018 ni bila na ogled. Stalna razstava Donacija Kambič v Galeriji Kambič je bila dopolnjena in posodobljena.

Nove stalne razstave

Ob prenovi Muzejske hiše Semič bodo na novo postavljene tudi tri stalne razstave, osrednja »Narava Bele krajine« in manjši razstavi »Primi čašo, dvigni jo visoko...« (vinogradniška in vinarska zbirka) in »Semič v dvajsetih slikah«. S postavitvijo vinogradniške zbirke smo začeli ob koncu leta 2018, za javnost pa bo skupaj z drugima razstavama odprta v oktobru 2019.

Nove lastne občasne razstave

Namesto ene načrtovane smo pripravili dve novi občasni razstavi (Ujeti čas / zbirka negativov na steklu metliškega fotografa Antona Muche; Belokranjska ljudska noša v likovni podobi), dve iz leta 2017 pa sta bili na ogled še do maja 2018.

Vse štiri lastne občasne razstave si je ogledalo **4.908 obiskovalcev**.

Gostovanja v muzeju

V letu 2018 smo v Belokranjskem muzeju namesto dveh načrtovanih gostili kar pet razstav različnih institucij iz Slovenije in Hrvaške. Tri razstave so bile na ogled v času simpozija Bela krajina in Žumberk / fenomeni meje, in so se tudi vsebinsko navezovali na temo simpozija. Vseh pet gostujočih razstav si je ogledalo **4.473 obiskovalcev**.

Projekt

Belokranjski muzej je bil organizator znanstvenega simpozija z mednarodno udeležbo Bela krajina in Žumberk / fenomeni meje, ki je potekal med 3. in 5. oktobrom 2018 v Galeriji Kambič in v metliškem gradu. Osem partnerjev iz Slovenije in Hrvaške se je povezalo v projektu, katerega težnja je, da se meje ne razume kot element delitve, temveč kot način povezovanja ljudi. Projekt želi pokazati na raznolikost ter številne vidike življenja na in ob meji. Na simpoziju je sodelovalo prek dvajset aktivnih udeležencev z vsebinsko raznolikimi prispevki, ki bodo v letu 2019 objavljeni tudi v zborniku.

Simpozija se je udeležilo **83 ljudi**.

Izdajanje publikacij, ...

23. januarja 2018, na 140. pesnikov rojstni dan, smo v Vinici predstavili slikanico Hvala ti, Oton Župančič! (avtorja Alenka Misja in Matija Cipurič), 18. maja 2018, na mednarodni dan muzejev, smo v Galeriji Kambič predstavili znanstveno monografijo Neumarkt – Möttling – Metlika / nastanek in razvoj mesta od konca 13. do začetka 19. stoletja (urednik Janez Weiss), 16. junija 2018, na poletno muzejsko noč, pa smo predstavili katalog razstave Ujeti čas / zbirka negativov na steklu metliškega fotografa Antona Muche (avtor Leon Gregorčič). Ob koncu leta smo izdali še koledar 2019 z naslovom 150 let od ustanovitve požarne brambe v Metliki.

2. Pedagoški in andragoški program

Lahko se pohvalimo z bogatim pedagoškim in andragoškim ter popularizacijskim programom. Zlasti veliko je bilo aktivnosti za otroke in družine. Novi programi so bili vezani na aktualne razstave.

Izvedenih je bilo 66 pedagoških programov (44 različnih) za otroke in mladino ter 11 andragoških programov. Obiskalo jih je **2.071 udeležencev**, nekoliko več kot leta 2017. Na 10 dogodkov za popularizacijo je prišlo **614 ljudi**.

Splošna ocena v zvezi s programskimi materialnimi stroški I. in II. sklopa je, da je Ministrstvo za kulturo zagotovilo Belokranjskemu muzeju sredstva za opravljanje javne službe in za odobrene razstavne in druge projekte, h katerim sta delež prispevali tudi Občina Metlika (za razstave in knjigo Neumarkt – Möttling – Metlika), Občina Semič (za novo postavitev vinogradniške zbirke) in Belokranjski muzej iz lastnih sredstev.

V letu 2018 smo dosegli vsa opredeljena merila, le skupni delež ustvarjenih izvenproračunskih sredstev še ni dosegel 10%, je pa višji kot v letu 2017. Pri številu razstav ter pri pedagoški in izdajateljski dejavnosti smo merila preseгли. To velja tudi za pridobljeno in obdelano muzejsko gradivo, h kateremu prištevamo poleg predmetov (301) še fotografije (868 dokumentiranih) in drugo arhivsko gradivo (ocenjenih 150 kosov).

3. INVESTICIJSKA VLAGANJA

Investicijski odhodki v višini **11.908 EUR** so bili namenjeni beljenju razstavnih prostorov in pleskanju lesenih oken metliškega gradu ter odkupu muzejskih predmetov. Sredstva sta prispevala Občina Metlika v višini 9.251 EUR in Belokranjski muzej iz lastnih sredstev v višini 2.657 EUR.

V Metliki, 22. marca 2019

Andreja Brancelj Bednaršek,
direktorica Belokranjskega muzeja

